

Kvindelige tyve.

Samfundet i almindelighed kalder enhver, som har forbrudt sig mod dets love og derfor afsøner straffen, »forbryder« uden at gøre sig rede for den store forskel, der er på forbrydere. Det vel ordnede fængsel, der er anlagt på reformatoriske bestræbelser, ved at skille forbryderne i klasser efter personligheden, forbrydelsens slags og motivet til den. Dette gælder mandsfangerne, mindre vistnok kvindefangerne. I hvert tilfælde er der, såvidt vides, ingensteds, hvor man gør nogen væsentlig forskel på behandlingen af mands- og kvindefanger udover, hvad de ydre forhold medføre, således arbejdsbeskæftigelsen.

På den anden side kan der jo ikke være tvivl om, at kvindens fremtrædende følelsesliv i modsætning til mandens forstandsliv må fordrer en behandling, der i flere retninger må blive forskellig fra mandens. Det, som det i så henseende gælder om, er at få en indgående kundskab til den kvindelige forbrydernatur i almindelighed og til dens forskellige kategorier. I 1889 er der udkommet en bog, der yder bidrag i så henseende: Étude anthropométrique sur les prostituées et les voleuses par le Docteur PAULINE TARNOWSKY.

Som det ses af titelen, falder bogen i to dele, de prostituerede kvinder og kvindelige tyve. Skønt slægtskabet mellem disse to kategorier er stærkt, er det kun den sidste, der skal omtales her. Det fremgår endvidere af titelen, at

det er anthropometriske studier, der ligge til grund for forfatterens resultater. Disse ere imidlertid ligeså meget byggede på betragtninger af sociale forhold og disses indflydelse på udviklingen af forbrydernaturer, så bogen fortjener opmærksomhed, så meget mere som, hvad ovenfor er nævnt, kvindeforbryderen utvivlsomt hidtil har måttet træde i baggrunden for den mandlige forbryder som genstand for en rationel fangebehandling. Ja, man kan formodentlig gå så vidt at sige, at der vil findes forbrydelser, som, når de begås af en kvinde, må fordre en straf forskellig fra den, som idømmes manden for samme forbrydelse. Ganske vist giver forfatteren ingen anvisning i retning af fangebehandling, men søger at karakterisere de forskellige arter af kvindelige tyve på samme tid, som bogen giver anvisning på, hvor ophavet til forbrydelsen må søges, og hvilke midler der bør anvendes derimod. Hovedinteressen ligger væsentlig deri, at betragtninger gøres over kvindeforbrydere som noget særligt, forskelligt fra mandlige forbrydere.

Ved siden af en undersøgelse, siger forfatteren, af forbryderens fysiske organisme, moralske særegenheder, grad af intelligens og arvelighed vil det være nyttigt ikke blot at se hen til gruppen og forbrydelsens slags, men også til bevæggrundene til handlingen og hovedtrækkene i forbryderens moralske fysiognomi. Forfatteren har med dette for øje observeret 100 kvindelige tyve, recidivister, i fængslet Litowski Zamok i St. Petersburg. Kvindelige recidivisttyve ere valgte, fordi de danne en meget homogen serie og lettere træffes på, desuden konstaterer deres ofte gentagne tyveri et fremtrædende træk, der betegner en øjensynlig afvigelse i den moralske sans hos dem. Dertil kommer deres lighed med prostituerede kvinder.

Som almindelig regel fremhæver forfatteren, at mentale og nervesygdomme ere hyppige blandt fangerne i et fængsel, ligesom en stor del anholdte lide af disse sygdomme før fængslingen. Et andet moment er fælles for de kvindelige

tyve, deres fysiske mangelfuldhed. Derved adskille de sig netop fra den sunde og moralske kvinde. I almindelighed ere de fødte af dårlige forældre, have intet lært og have fra den tidligste barndom været overladte til sig selv. Af de observerede vare 27 pct. underviste, og af dem kunde de fleste kun læse, og nogenlunde skrive deres navn. Mere end halvdelen havde ingen håndgerning lært, 49 pct. havde til forskellige tider tjent, deraf 34 pct. i små husholdninger. Det lille antal, som havde været anbragt af forældrene for at lære syning, vadske og lignende, havde været dovne, ofte skiftet plads og tilsidst foretrukket intet at bestille og at leve af rapseri og usædelighed. Således vare unge piger på 17, 18, 20 år straffede for tyveri 2, 3 og 4 gange. Erindringerne om familielivet fra barndommen danne sig om kiv i hjemmet, prygl, brutalitet, ulykke og griseri, en syfilitisk moder m. m. Desuden er kampen for tilværelsen sværere for afkommet af drikfældige, fordi deres organisme er svækket ved forældrenes laster. Efter det første tyveri er ofte al forbindelse med familien afbrudt. Hvad nu? Arbejde, hun forstår det ikke, har intet lært, og har ingen lyst til at arbejde. Bestandig glidende nedad bliver hun vanetyv.

Forfatteren deler de kvindelige recidivisttyve i 4 hovedgrupper: 1) professionelle, 2) prostituerede, 3) sindslidende, 4) lejlighedstyve. For den første gruppe opføres en mængde varieteter efter tyveriets genstand eller stedet for udførelsen. Om den anden gruppe, de prostituerede, som stjæle, siger forfatteren, at de ville være mere forudseende end de prostituerede, de give sig ikke så let som disse hen til øjeblikkets indskydelse, de ere mere beregnende, hvad der er sjældent hos disse. På den anden side ere de mere hjerteløse og cyniske, de give sig mindre hen til beruselse, fordi de i så fald tabe beherskelsen. De have ofte en større figur end almindeligt og en stærk konstitution. De sindslidende lide selvfølgelig af anomali i de fysiske funktioner. Som almindelige træk hos alle grupper nævner forfatteren,

savnet af fortrydelse, der ellers karakteriserer størstedelen af fangerne. Det er en logisk følge af deres abnorme tilbøjelighed og af deres fuldstændige mangel på moralsk sans. Dernæst negte de altid deres forbrydelse, sjældent tilstå de. Dermed står muligt deres utilbøjelighed til at give meddelelser om dem selv i forbindelse. De ere ofte ikke til at drive til at svare på de almindeligste spørgsmål. De frygte for at forråde sig. Den anthropometriske fremgangsmåde hjælper paa oplysningerne, men den tilfredsstiller ikke fuldtud, fordi den kun behandler den anatomiske side af spørgsmålet, men på den anden side gør den det bestemt og nøjagtigt, hvad der er et betydningsfuldt resultat.

Bogen indeholder nøjagtige anthropometriske meddelelser om alle de observerede kvindelige tyve. Overensstemmende med disse fremhæver forfatteren, at tegnene på fysisk udarten hos tyvene ere talrige. Kraniets deformationer ere overhovedet hyppige. Af de 100 observerede vare kun 3 normale, 18 havde en anomali, 34 to, 21 tre, 10 fire, 10 fem og 4 sex. Arvelighed gør sig stærkt gældende. Blandt tyvenes fædre er drik stærkt udbredt. Af de 100 havde 49 drikfældige forældre, af de 49 vare 41 hengivne til drik, 73 havde født 256 børn, hvoraf størstedelen døde i den spæde alder, 41 havde været gifte, 54 pct. var forført af arbejdere, tjenestefolk, håndværkere, soldater og kun 5 pct. af bedre stillede. Disse sidste tal nærme sig til de prostitueredes, der i almindelighed forføres af mænd af deres egen Klasse.

Hvad ydret angår, manglode de *charme*. De fleste vare blege og grå i huden, med en mørk og ondskabsfuld mine, et tåget blik, der aldrig ser på den, som taler med dem; uregelmæssige træk, deformede øren og andre fysiske fejl bidrage til, at de gøre et pinligt indtryk ved første øjekast. Hule tænder ere hyppige, skæretænderne mangle i 25—30 års alderen. Nogle viste fuldstændig indifferentisme overfor alt. Andre vare stærke, med høj ansigtsfarve og

rå stemme, de synes ikke at fortvivle over noget og betragte straffen som et uundgæeligt onde.

Medens de kvindelige tyves og de prostitueredes barndom og ungdom foregik under ensartede forhold, danne de arvelige mangler en forskel imellem dem. Af disse have 82 pct. alkoholistiske forældre, af tyvene kun 49 pct., og forældrene vare phisikere hos henholdsvis 44 og 19 pct. Således have tyvene færre tegn på fysiske svækkelser end de prostituerede. Også fødslerne, 256 hos tyvene mod kun 34 hos de prostituerede, stille hinc nærmere ved den normale kvinde.

Forfatteren gør endelig følgende slutninger af sin fremstilling, der, som der foran er gjort opmærksom på, omfatter både prostituerede kvinder og kvindelige tyve:

1. De professionelle prostituerede ere ufuldkomne væsener, som have været underkastede ophold i arrester under deres udvikling, ere berørte af en arvelig sygelighed og vise tegn på en fysisk og psykisk udarten i overensstemmelse med deres ufuldstændige udvikling.

2. Tegnene på en fysisk udarten, der skyldes en ufuldkommen organisme, vise sig hos de prostituerede fortrinsvis ved deformationen af hovedet, anomalier i kraniet (41,43 pct.) og ansigtet (42,66 pct.) talrige anomalier af ørerne (42 pct.) og ved fordærvede tænder (54 pct.).

3. Den psykiske anomali viser sig enten ved en mere eller mindre fremtrædende svækket intelligens, eller ved en nevropatisk konstitution, eller ved en notorisk mangel på moralsk sans. Den bekræftes desuden ved overdrivelse af kønsfunktionerne ligesom ved den tiltrækning, deres forkastelige forretning, som de, efter at have været trukne ud af den, frivillig vende tilbage til, har for dem.

4. Tegnene på udarten ere mest fremtrædende hos prostituerede og kvindelige tyve, hvis mødre vare alkoholister.

Dette bekræfter den hypothese, at det fortrinsvis er mødrene, der influere på barnets organisme.

5. Racens ufrugtbarhed og uddøen, som oftest konstateres hos professionelle prostituerede, afhænger for en stor del af den abnormale tilstand, frugtbar på arvelige mangler, og synes at bekræfte degenereringen.

6. De professionelle prostituerede, som man ikke vil kunne regne til sunde og normale væsener på grund af selve den virksomhed, de udøve, udfylde den særdeles store lakune, som kriminalitetsstatistikken fremviser i kvindens favør.

7. De kvindelige tyve fjærne sig, uagtet de ligeledes frembyde en mængde fysiske og moralske mærkeligheder, der på iøjnefaldende vis skille dem fra den hæderlige kvinde, inidlertid mindre fra typen for den normale kvinde end de prostituerede, fordi:

- a. de kvindelige tyve ere mindre bebyrdede med arvelige mangler end de prostituerede.
- b. Antallet af tegn på fysisk udarten er mindre fremtrædende hos de kvindelige tyve end hos de prostituerede.
- c. Antallet af fødsler er større blandt de kvindelige tyve.
- d. Kraniets hoveddiametre ligesom dets totale horisontale omkreds hos de kvindelige tyve overgår de prostitueredes (begge kategorier hørende til samme race).
- e. Kindbenene og kæbebenene hos de prostituerede ere mere fremtrædende end hos de kvindelige tyve.
- f. De kvindelige tyves intellektuelle og moralske niveau er højere end hos de prostituerede. Hine ere mere egenkærlige, deres forstand er livligere, de ere mere energiske og besidde større modstandsevne i livets kampe. De ere mindre dovne og ere ikke bange for at arbejde.
- g. Hvor uforbederlig den professionelle kvindelige tyv kan være, hvor mange forbrydelser, hun end kan begå, så kan hun dog ikke begå dem eller gentage dem til en-

hver tid på dagen således som den prostituerede, forudsat at tyveri og misbrug af legemet ere laster af samme grad.

Sæt det er således, så synder i hvert fald den kvindelige tyv kun med mellemrum, efter lejlighed, medens kvinden i bordellet misbruger sit legeme til alle tider, uden ret til at vælge og vrage, hun finder desuden behag i sin forkastelige gerning og ønsker ikke at bytte den bort.

8. De anthropometriske resultater såvel som undersøgelserne om arveligheden hos de prostituerede og de kvindelige tyve, forholdene ved deres fødsel og følgende sociale liv såvelsom studiet af deres intellektuelle og moralske niveau forene sig i at bevise, at de prostituerede og de kvindelige tyve høre til en og samme klasse af abnormale, degenererede og degenererende kvinder.

De ere produkter af bundfaldet, af samfundets bærmæ, hvis kvantitet formindskes efterhånden, som den biologiske udviklings omstændigheder forbedres i et kultiveret samfund.

For at hæmme det onde, som disse civilisationens udvæxter frembringe, er det ikke nok at straffe, som man nu gør. Man må gå til selve kilden for ondet, forbedre vilkårene i centret, hvor disse abnormale kvinder fødes og leve, formindske deres ulykkelige tilstand ved at give blik for honnet og fordelagtigt arbejde for de kvinder, der ville være hæderlige, og give dem adgang til mange håndværk og arbejder, som fortrinvis udføres af mænd. Alle ny anvisninger på et hæderligt arbejde for kvinder formindske med nødvendighed vanskeligheden, som de føle, ved at finde livsopholdet, og ulykken, denne slette rådgiverske, som underholder udsvævelsen og ernærer lasten, uafhængig af medfødte tilbøjeligheder.

Det er uundgåeligt at unddrage børnene den fordærvelige indflydelse af lastefulde forældre og uforbederlige vellystninge ved at organisere en humanitær opdragelse for forsømte børn. At formindske fordærvelsen, som drukken-

skab, syfilis og de andre sygdomme, der svække forældrene, forårsager, med et ord, at bidrage til, at der findes så mange forældre som muligt, der formå at frembringe en sund slægt, fri for arvelig sygelighed — se i den retning skulle bestræbelserne gå hos en vel forstået og vel ført sand filantropi. —

I punkt 6 nævner forfatteren, at de professionelle prostituerede udfyldte lakunen, som kriminalstatistiken viser i kvindens favør. Herved sigtes formodenlig til forholdet mellem mandlige og kvindelige forbrydere, der i almindelighed tilnærmelsesvis er som 5 til 1. Bemærkningen har vistnok sin betydning, men det er dog et spørgsmål, om forholdet væsentlig forandres ved de prostitueredes antal.

Fr. Stuckenberg.

Anvendelsen af fanger til offentlige arbejder i marken i Østerrige.

(Af Marcovich, direktør for strafanstalten i Leibach).

Levende protester have i lang tid lydt i Østerrige ligesom i andre lande mod fangearbejdet i fængslerne. Spørgsmålet er behandlet i blade, tidsskrifter og brochurer. De østerrigske industridrivendes reklamationer, som ofte vare løst begrundede, for at opnå en ordening af arbejdet i de penitentiære anstalter, nåede en sådan højde, at spørgsmålet gav anledning til en lang forhandling i deputeretkammerets møde 13 april 1886. Regeringen blev opfordret til at give de administrative autoriteter i kongerigerne og